

**HÌNH THÀNH CÁC PHƯƠNG PHÁP TỰ HỌC CHO SINH VIÊN
CÁC TRƯỜNG S PHẠM LÀ GÓP PHẦN TÍCH CỰC NÂNG CAO
CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN PHỔ THÔNG
TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY**

*Thạc sỹ: Nguyễn Thị Minh Cảnh
Chủ nhiệm Khoa Tiếng nước ngoài
Trường CDSP Nam Định*

Nghị quyết Trung ương 4 khoá VII đã xác định phải “Khuyến khích tự học”, phải “Áp dụng những phương pháp giáo dục hiện đại để bồi dưỡng cho học sinh năng lực tư duy sáng tạo, năng lực giải quyết vấn đề”.

Nghị quyết Trung ương 2 khoá VIII tiếp tục khẳng định phải “đổi mới phương pháp giáo dục đào tạo, khắc phục lối truyền thụ một chiều, rèn luyện thành nếp tư duy sáng tạo của người học. Từng bước áp dụng các phương pháp tiên tiến và phương tiện hiện đại vào quá trình dạy học, đảm bảo điều kiện và thời gian tự học, tự nghiên cứu cho học sinh, nhất là sinh viên đại học”.

Báo cáo chính trị Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ 9 nêu rõ: “ Tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, đổi mới nội dung phương pháp dạy và học, phát huy tư duy khoa học và sáng tạo, năng lực tự nghiên cứu của học sinh, sinh viên, đề cao năng lực tự học, tự hoàn thiện học vấn và tay nghề, ... thực hiện “giáo dục cho mọi người”, “cả nước trở thành một xã hội học tập”;

Từ những định hướng rõ nét của Đảng và Nhà nước về giáo dục cho bước phát triển trong tương lai, giáo dục nước ta nói chung, giáo dục Đại học nói riêng, phải tích cực đổi mới từ quản lý, mục đích, nội dung, phương pháp.

Phương pháp dạy học Đại học càng phải được chú trọng hơn bao giờ hết trong điều kiện thực tế xã hội của nước ta đang có những ảnh hưởng lớn của sự bùng nổ thông tin của khoa học công nghệ và thông tin từ khu vực và thế giới.

Đổi mới phương pháp dạy học trong các trường s phạm đã và đang thực sự là vấn đề nóng bỏng trong mỗi ngôi dạy và ngôi học. Đặc biệt là đối với các trường Đại học, Cao đẳng địa phương nơi mà những thông tin cập nhật còn cha nhay bén nh ở các trường ĐH, CĐ đóng tại những thành phố lớn nh Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh Các vấn đề đổi mới phương pháp dạy học được các nhà khoa học giáo dục, các nhà s phạm đưa ra khá là tồng minh trong thời khắc hiện nay: Áp dụng phương pháp dạy học tích cực - lấy ngôi học làm trung tâm trong quá trình dạy và học Đối với việc đào tạo giáo viên cho các trường PTTH hoặc THCS cần phải có hóng thêm là dịch chuyển từ đào tạo phương pháp dạy sang chú trọng thêm đào tạo cách dạy phương pháp học cho giáo sinh thì mới có thể nói là “đổi mới phương pháp dạy học Đại học” một cách hoàn mỹ.

Nh chúng ta đã biết, từ trước tới nay chơng trình đào tạo ở các trường s phạm chỉ mới tập trung vào việc chuẩn bị hành trang cho ngôi giáo viên t-ơng lai là: Kiến thức môn học và các hoạt động dạy học Hoạt động dạy ở đây là nói đến chức năng của ngôi dạy, phương pháp, kỹ năng tổ chức thực hiện hoạt động dạy và hoạt động dạy được coi là chủ đạo và chỉ đạo hoạt động học. Do đó, hoạt động học cha được quan tâm đúng mức và bị hạn chế trong quá trình giáo dục.

Hoạt động học là một hoạt động khá phức tạp. Vì thế nó được sự hỗ trợ của tổ chức xã hội nhằm chỉ đạo giúp đỡ ngôi học đạt được kết quả. Đó là nhà trường nơi mà có các nhà giáo dục, nhà quản lý - ngôi trợ giúp ngôi học nhiều nhất và trực tiếp nhất. Ý nghĩa của phương pháp học đã được nhận thức từ lâu trên thế giới và ở Việt Nam hiện nay, dạy phương pháp học đang được nhận thức một cách sâu sắc: coi là 1 mục tiêu dạy học chứ không phải chỉ là một cách thức để nâng cao hiệu suất, hiệu quả dạy học. Dạy phương pháp học cần được quan tâm ngay từ cấp bậc học đầu tiên và càng lên cao càng phải được coi trọng hơn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy “Cách học tập: lấy tự học làm cốt”. Đối với các trường s phạm, ngày 20/ 9/ 1999 Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo có chỉ thị 15/ 1999/ CT đã nêu rõ: “Đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập trong các trường s phạm nhằm tích cực hoá hoạt động học tập, phát huy tính chủ động, sáng tạo và năng lực tự học, tự nghiên cứu của học sinh,

sinh viên ...”. Nh vậy ta thấy đọc t tổng tự học là một trong những mũi nhọn chiến lược về giáo dục và đào tạo ở nớc ta trong thời kỳ đổi mới - thời kỳ phát triển để “công nghiệp hoá”, “hiện đại hoá” đất nớc.

Dạy phong pháp tự học là dạy cho người học rèn luyện phong pháp, kỹ năng, thói quen, ý chí tự học, biết linh hoạt vận dụng những điều đã học vào những tình huống mới và từ đó sẽ tạo cho người học lòng ham mê học tập, nghiên cứu, sẽ khơi dậy tiềm năng phát huy đọc nội lực của mỗi người và nh vậy càng thúc đẩy việc tự học diễn ra thông xuyên và trong cả quá trình dài - suốt đời của mỗi con người.

Việc rèn luyện các phong pháp, kỹ năng tự học tập nh tra cứu, sưu tầm, bổ sung, chỉnh lý t liệu, thu thập và xử lý thông tin, viết báo cáo, trình bày ý kiến cá nhân, tham gia thảo luận để tìm ra vấn đề đang học tập, làm nghiên cứu khoa học ... sẽ giúp cho sinh viên ngày càng có khả năng tiến bộ trong phong pháp tự học tập của mình và cũng là để rèn luyện khả năng giảng dạy phong pháp tự học cho học sinh - các thế hệ sau. Ở các trường s phạm, có phong pháp học tập tốt sẽ làm cho sinh viên, những người chủ đất nớc, những nhà giáo tưng lai của đất nớc ngày càng tích lũy đọc nhiều kiến thức về mọi mặt, đọc đào tạo chuyên sâu và kiến thức chung phục vụ cho công tác giảng dạy sau này. Bởi vì “Học chữ”, “Học làm thầy”, “Học làm người” là ba nhiệm vụ cốt lõi của mỗi giáo sinh trường Đại học, Cao đẳng s phạm.

Phong pháp tự học nói lên cái cốt cách học riêng của mỗi một con người trong quá trình dạy - học. Muốn tự học có hiệu suất cao, trước hết phải xác định đúng mục đích tự học tập. Tự học cái gì ? Vì sao lại tự học cái đó ? Tự học bằng cách nào ? Tự học trong khoảng thời gian nào ? ... Hay nói một cách khác, nh Giáo s Nguyễn Cảnh Toàn đã nói “biết cách học mọi nơi, mọi lúc, mọi người, bằng mọi cách và qua mọi nội dung” (năm “mọi”)

Bên cạnh đó việc khắc phục, vượt qua những khó khăn tổng chừng nh “nhỏ con”, “không hề hấn gì” nh “nhấp nhồm”, “sốt ruột”, tự ti, tự mãn, ỉ lại cũng là một thử thách lớn đối với việc tự học.

Để sinh viên có đọc một phong pháp tự học phù hợp, có hiệu quả, vai trò của người giảng viên rất quan trọng trong việc hớng dẫn, chỉ bảo, và

giúp sinh viên tự kiểm tra hay trực tiếp kiểm tra. Trong quá trình hướng dẫn sinh viên tự học, giảng viên s phạm cần phải:

Thứ nhất là giúp sinh viên xây dựng, xác định động cơ tự học của từng cá nhân. Cụ thể là: - Tự học để tìm tòi, phát hiện kiến thức mới, tự hoàn thiện kiến thức khi thấy mình bị thiếu hụt (phục vụ dành học bổng, các danh hiệu thi đua)

- Tự học để nâng cao trình độ đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp ở địa phương (nh tuyển công chức lấy điểm học tập cả khoá học từ cao xuống thấp) và sẽ tiếp tục học lên cao hơn sau khi tốt nghiệp ra trường ...

Thứ hai là giúp sinh viên xây dựng kế hoạch tự học nh:

- Xác định vấn đề cần phải tự học, qua đó xây dựng nội dung tự học cụ thể.

- Lập kế hoạch thực hiện tự học tử mỉ (theo từng chương, bài, thời gian, trang thiết bị cần thiết, tài liệu, sách báo ...).

Thứ ba là giúp sinh viên phương pháp tự học nh: chọn sách, tài liệu tham khảo, cách đọc sách, tra cứu tài liệu và cách ghi chép, tổng kết, cách trao đổi với bạn, cách hỏi thầy cô

Thứ t là có kế hoạch tự đánh giá và nhờ giảng viên đánh giá việc tự học. Cụ thể:

- Đánh giá việc thực hiện kế hoạch tự học.

- Đánh giá kết quả tự học: + Đạt được mục đích cha ?

+ Liên quan đến thực tế cha ?

Tóm lại: Việc tự học của người học đóng góp 1 phần không nhỏ trong quá trình nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo. Việc tự học của học sinh nhất là sinh viên Cao đẳng, Đại học s phạm cần được các nhà quản lý giáo dục, các thầy cô giáo trong và ngoài trường chú trọng. Việc tự học của người học nói chung, của sinh viên nói riêng hơn bao giờ hết phải được coi là một trong những mục tiêu lớn của bất kỳ nhà trường nào. Các biện pháp đẩy mạnh việc tự học của sinh viên giúp cho các nhà trường nâng cao được chất lượng giáo dục - đào tạo một cách vững chắc, giúp cho nhà trường vừa đảm bảo thực hiện được sứ mạng của mình lại vừa có được một “thương hiệu” của riêng mình trong một cơ chế đào tạo và phát triển nguồn nhân lực mới đáp ứng công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

[Http://www.eduf.vnu.edu.vn](http://www.eduf.vnu.edu.vn)

//10.4.65.200

Tháng 9 năm 2004